

Ἡ δευτέρα πράξις εἶνε μικρῶς διαρκείας 20 λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἀλλ' ἡ πράξις αὕτη εἶνε ἡ μᾶλλον ἀπασχολήσασα καὶ τὸν συνθέτην καὶ τὸν λιμπρετίσταν.

Εἰς μίαν συνέντευξίν του, ἐσχάτως δοθεῖσαν, ὁ Mascagni ἐξήγησεν εἰς τί συνίσταντο αἱ δυσκολίαι τῆς δευτέρας πράξεως, καθόσον κατὰ ταύτην ἡ Isabeau ὀφείλει νὰ παρελάσῃ ἔφιππος τὴν πόλιν, ἔνεκα τῶν ὁρῶν τοὺς ὁποίους κατόπιν τῆς σκηνῆς τῆς πρώτης πράξεως τῇ ἐπιβάλλει ὁ πατήρ της· ἡ νὰ παρελάσῃ γυμνὴ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἢ νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ ὅποιον ἤθελε τῆς ὑποδείξει ὁ πατήρ της.

Ἀλλὰ προτιμῶσα τὸ πρῶτον, ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡ Isabeau κεκαλυμμένη διὰ μαύρου πέπλου, προφυλάσσοντος αὐτὴν ἀπὸ τὰ βλέμματα τοῦ ὄχλου, καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ θαυμασίαν ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ξανθὰ μαλλιά της, ἑτοιμος ἦδη νὰ ἱππεύσῃ. Καὶ ἀρχίζει ὁ καλπασμός, ἐνῶ ὁ Φόλκος συγκεκινημένος καὶ μαγευμένος, τῆς ῥίπτει ἀπὸ ἱψηλόν τι παράθυρον ἀφρονίαν ἀνθέων, ἵνα τὴν κρύψῃ τρόπον τινὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

Εἰς τὴν τρίτην πράξιν ὁ ἐπίλογος τοῦ ἔργου εἶνε ὑπεράγαν τραγικός. Ὁ Φόλκος, παρὰσπονδος ἀπέναντι τῆς λαϊκῆς ἀποφάσεως, μολοντόι καταδικασθεὶς εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, εἶνε ευτυχής, ἀδιαφορεῖ δὲ διὰ τὸν θάνατόν του, ἀφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπὸ λαυσαν τὴν ὑπερτάτην τῶν ἀπολαύσεων. Ἀλλ' ἡ Isabeau

συγκινεῖται καὶ θέλει νὰ τὸν σώσῃ τὸν Φόλκον, καὶ διὰ νὰ τὸν σώσῃ ἐκλέγει αὐτὸν ὡς σύζυγον. Ἀλλ' ὁ Φόλκος προτιμᾷ τὸν θάνατον, ἀντὶ τῆς δι' οὗτον προσφερομένης σωτηρίας. Ἡ Βασιλόπαις ὁμοῦς ἀγαπᾷ ἤδη τὸν νεαρὸν βοσκόν.

Οἱ αὐτικοὶ τότε, φθινοῦντες τὴν καλὴν τύχην, ἡτις ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸν Φόλκον, τὸν ἐγκαταλείπουν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ, ὅστις, ἀγνοῶν τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα τῆς Isabeau, ῥίπτει τὸν νεαρὸν ποιμένα εἰς τὸ πῦρ πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἀποφάσεώς του. Καὶ ὅταν ἡ Isabeau καταφθάνουσα ἀντιλαμβάνεται τὸ γεγονός, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἔρωτος καὶ ἀπελπισίας, ῥίπτεται καὶ αὕτη εἰς τὴν πυρὰν, ἐνοῦσα τὴν τύχην της μὲ τὴν τύχην τοῦ ἐκλεκτοῦ της.

Αὕτη εἶνε ἡ ὑπόθεσις. Περὶ τῆς μουσικῆς ἐλάχιστα ἐγνώσθησαν. Ἡ πρώτη παράστασις θὰ δοθῇ περὶ τὰ μέσα τοῦ Νοεμβρίου ἐν Ν. Ὑόρκῃ, εἰς τὸ Μετροπόλιταν.

Λέγεται ὅτι ἡ μουσικὴ, ἡ ὁποία συνοδεύει τὴν ἔφιππον παρέλασιν τῆς Isabeau ἀνὰ τὰς ἐρήμους ὁδοὺς, εἶνε μία ἐπιτυχεστάτη συνεργασία τέχνης καὶ ἐμπνεύσεως. Ἐπίσης ᾠδὴ τις τοῦ Folco, ἡ «ᾠδὴ τοῦ ἱέρακος», θεωρεῖται ὡς μοναδική. Τέλος ἡ ἔρωτικὴ δυωδία μεταξὺ Isabeau καὶ Φόλκου εἶνε τὸ σύνολον ὧλων ἐκείνων τῶν στοιχείων τῶν ἀποτελούντων θαυμασίον συνδυασμὸν μελαγχολίας, πάθους καὶ ἔρωτος.

M.

ΕΞΩΤΙΚΗ ΕΛΕΓΕΙΑ

—ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΟ ΓΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΗΩΝ—
ΤΡΑΓΟΥΔΙΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙΣΤΡΕΣ ΣΤΑ ΞΕΝΥΧΤΙΑ ΑΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ

Ὁ κορυφαῖος

...Τὰ χεῖλῃ μου καίγονται καὶ λιώνουνε... Πῶς νὰ τραγουδήσω τὸ θ' ἵνατο τῆς Γλυκὸξανθῆς ποῦναι τώρα ἀνταμωμένη μὲ τοὺς ἡλιανθοὺς τῶν Ἡλυσίων;...

Ἡμιχόριο α'

...Ἀκόμα τὴν κλοῖνε οἱ γλαυκὲς στὰ ψηλὰ κυπαρίσσια κι' οἱ κύκνοι μέσα σὺς ξαφειρένιες λίμνες τῶν Νυμφῶν...

Ἡμιχόριο β'

...Τὰ γέραστα τὰστέρια πενθοῦνε στοὺς θόλους καὶ τὸ φεγγάρι κίτρινο, καθὼς σήμερα ξεθαμμένο κρανίον, τὴν κλαίει.

Ὁ κορυφαῖος

...Εἶχεν ἡ Γλυκὸξανθὴ πλοκάμους καθὼς τὸ λυχνὺ χρυσάφι τῶν μύχιων τῆς γῆς καὶ τὸ κορμὶ τῆς ἀγγελίσιας σμίλες τὸ λαξέφανε... Τὰ στήθη τῆς ὁμοιάζαν ὡς καρποὶ καλοκαιρινοὶ ἄκοποι καὶ τὰ χέρια τῆς ῥοδόφυλλα καὶ κερὶ καὶ χιόνι ἐπλάσανε... Τὰ μάτια τῆς εἶχαν τὸ χρῶμα μιᾶς δύσης ὕστερα ἀπὸ θύελλα καὶ τὸ μέτωπό της τὴ γαληναίαν ὄψιν ἀκυμάντου ὠκεανοῦ...

Ὁ χορὸς

...Τὴ γαληναίαν ὄψιν ὠκεανοῦ ποὺ κοιμᾶται καὶ ὀνειρεύεται τρικυμίες...

Ὁ κορυφαῖος

...Καὶ κάποιος κιθαριστὴς, ποὺ γιὰ μόνον ντῦμα τοῦ φτωχοῦ κορμιοῦ του εἶχε μιὰ πορφύρα, τὰ πορφυρὰ της τὰ χεῖλῃ ἀγάπησε καὶ τὸ νέκταρ τῶν πηγῶν τας τὸ θερμὸ ἐπόθησε νὰ ῥουφήσῃ... Κι' ἐπόθησε τοὺς

κρίνους τῶν στηθειῶν της νὰ δρέψῃ καὶ τῶν πλοκάμων της νὰ χρυσάφῃ νὰ χαρεῖ...

Ἡμιχόριο α'

...Καὶ τῶν πλοκάμων της νὰ χαρεῖ τὰ ὠραῖα χρυσάφια...

Ὁ κορυφαῖος

...Νύχτα καὶ μέρα, μέρα καὶ νύχτα τὴν ξελογιάζει μὲ τάρμονίσματα τῆς κιθάρας του, μὲ τῆς κιθάρας του τὰ πονεμένα τάρμονίσματα, ποὺ ξεχνεῖ ὀρειτικὰ καὶ θλιμμένα... Καὶ νύχτα μέρα κυπαίει ἀνέλιπδος τὰ στήθεια του κι' οἱ βόγγοι, ποὺ βγαίνουν, καθὼς οἱ βόγγοι τοῦ μπρούτζου, ποὺ δέρνει τοῦ ἰδρωμένου γύφτου τὸ σφυρί...

Ἡμιχόριο β'

...Καθὼς τοῦ μπρούτζου οἱ βόγγοι, ποὺ δέρνει τοῦ ἰδρωμένου γύφτου τὸ σφυρί...

Ὁ κορυφαῖος

...Καὶ μιὰ νύχτα ποὺ ἀργοδιάβαινε μὲς σὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς καὶ μιὰ νύχτα ποὺ δερνόντανε ἀπὸ τὴ βοῇ τῶν λυσσασμένων στοιχείων, ἐγκρεμίστηκεν ὁ πύργος τῆς Γλυκὸξανθῆς καὶ τὰ κρουστάλλια του τρίψαλα γείνανε κι' ἔρρεψαν γύρω σωριασμένα... Καὶ ἀκοούστηκε τὴ νύχτα ἀνακατεμένο μαζί μὲ τίς κραυγὰς τῶν ἀστροπελεκίων καὶ τοῦ κρουσταλλόχτιστου πύργου τὸ γκρέμισμα...

Ὁ χορὸς

...Κι' ἦταν ὁ ἀχὸς τοῦ βαρὺς, καθὼς τοῦ γκρεμίσματος βράχων ἀπάνου σὲ ἀσάλευτες χαράδρες...

‘Ο κορυφαῖος

...Μαζί μὲ τὰ συντρίμματα τῶν κρουσταλλίων σω-
ριάστηκε κι’ Γλυκόξανθη, σφιγιάστηκε ἡ Γλυκόξανθη
νεκρὴ καὶ ματοβαμμένη... Καὶ μὲς τῆς νύκτας τὴν ἔξαλ-
λην ἀντάρα οἱ ἀνέμοι ἐπνίξανε κάποιο τῶν στηθειῶν
τῆς βόγγο καὶ ὁ Θάνατος ὀργιστὴς πῆρε τὴν ψυχὴ
ἐπ’ τὰ χάρηκε... Κι’ ἀπόμεινε μὲς στὰ συντρίμματα
ἀπ’ τὰ κρουστάλλια νεκρὴ κι’ ἄψυχη ἡ Γλυκόξανθη,
μὲ τοὺς πλοκάμους περικύτους στὶς ματωμένες πλάτες...

INTERMEZZO

— ὦ, τῆς μαννούλας τῆς ὁ θρῆνος, ὦ!..—Τί ἤθε-
λες, κεραυνὲ συντριφτὴ καὶ ἀδελφὲ τοῦ Θανάτου, τί
ἤθελες καὶ τὸ ἐρείπιο ἄφησες καὶ τὸν κρῖνο μάρ-
νες;—ὦ, τῆς μαννούλας τῆς ὁ θρῆνος, ὦ!..—Ἀπάνου
στὰ συντρίμματα τοῦ πύργου ποῖος ξέρει ποῖα σκέλεθρα
νυχτίων βρυκολάκων θὰ πλανηθοῦνε καὶ ποιοὶ ἀετοὶ
καὶ ποῖα γεράκια τοὺς κρωγμούς τους θὰ σκορπίσουν
—ὦ, τῆς μαννούλας τῆς ὁ θρῆνος, ὦ!..—τί καὶ ἂν
ἔλθουν τὴ χαρταγγὶ τὰ τρυγόνια καὶ θρηνήσουν καὶ
κλάψουν; ποῖος τὴ Γλυκόξανθη θ’ ἀναστήσει; ὅποιος
πόθησε τὰ χεῖλη τῆς καὶ τοὺς κόρφους τῆς, ἄς ἔλθει
νεκρὰ νὰ τὰ πάρει καὶ πεθαμμένα νὰ τὰ στολίσει!..
—ὦ, τῆς μαννούλας τῆς ὁ θρῆνος, ὦ!..

‘Ο κορυφαῖος

... Μέρα καὶ νύχτα, νύχτα καὶ μέρα μιὰ ταφόπετρα
ῥαΐζουν οἱ κύκνειοι ὀλολυγμοὶ μιᾶς κιθάρας... Μέρα
καὶ νύχτα κάποια μάτια κλαῖνε τὴ Γλυκόξανθη μὲ τὰ
τετράχρυσα μαλλιά καὶ τάνθηρά τὰ στήθια. Μέρα καὶ
νύχτα κάποια δάχτυλα ματώνουν στῆς κιθάρας τῆς
χορδὲς καὶ τάνθηρα πλαντάζουνε ὡς τὴν ἀνγὴ γροι-
κώντας τὸν ὀξὺ τὸν θρῆνο...

‘Ημιχόριο α’.

... Μέρα καὶ νύχτα, νύχτα καὶ μέρα μιὰ ταφόπετρα
ῥαΐζουν οἱ κύκνειοι ὀλολυγμοὶ μιᾶς κιθάρας...

‘Ημιχόριο β’.

... Καὶ κάποια δάχτυλα ματώνουν στῆς κιθάρας τίς
χορδὲς γιὰ τὴ Γλυκόξανθη μὲ τὰ τετράχρυσα μαλλιά
καὶ τάνθηρά τὰ στήθεια...

‘Ο κορυφαῖος

— Εὐπνα, ὑπέρκαλλη, καὶ κλαίω.. Ἐτέρωσα στὸ
κλάμμα τὴ μαννούλα σου, τὰ μάτια τῆς, τὰ γερασμένα

τῆς ματάκια, ἐστερέψανε, μὰ οἱ δικές μου οἱ δακρυ-
πηγὲς ῥέουν ἀκόμα καὶ ῥέουν... Εὐπνα, Γλυκόξανθη...
τὰ στήθια μου αἱμάτωσαν ὁ στεναγμὸς καὶ τὰ μάτια
μου ἔσβυσσε τὸ δάκρυ... Τρέμει τὸ κορμὶ μου στὰ ῥίγη
τοῦ πόνου, ὡς τρέμει τοῦ καντηλιοῦ σου τὸ φῶς στὰ
ἐσπέρια ἀγέρια πού λιποθυμισμένα περνᾶνε...

‘Ο χορὸς

... Στὰ ἐσπέρια ἀγέρια πού λιποθυμισμένα περνᾶνε
καὶ πεθαίνουν...

‘Ο κορυφαῖος

... Καὶ μιὰ λευκὴ ὀπτασία, καὶ μιὰ ὀπτασία λευκὴ
ἐπλανιότανε στὸ ἥσυχο κοιμητήρι... Κι’ ὁ κιθαριστὴς
ξενυχτάει μὲ πληγωμένα τὰ γόνατα πάνου στὴν ταφό-
πετρα τῆς Γλυκόξανθης, πού ἐσυντρίψανε τὰ κρουστάλ-
λια τοῦ Πύργου σὲ μιὰ νύχτα πλημμυρισμένη ἀπὸ
ἀστραπὲς καὶ χαλάζια...

‘Ημιχόριο α’.

... Σὲ μιὰ νύχτα πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀστραπὲς καὶ
χαλάζια...

‘Ο κορυφαῖος

... Κάθε ποτάμι ἐθρήνησε τὸ θάνατό τῆς καὶ κάθε
δάσος ὠλόλυξε ἀπ’ τοὺς ἠχοὺς τῶν τρυγονίσων θρή-
νων... Κάθε γιοφυριοῦ οἱ Βασιλοπούλες στηθοχτυπή-
θηκαν καὶ στηθοδόθηκαν γιὰ τῆς Γλυκόξανθης τὸ
θάνατο... Ὅλες οἱ λύρες τῶν Δρυάδων σὲ ξωτικό πέν-
θος ἀρμονίστικαν καὶ τὰ πουλιὰ λιποθυμίσανε...

... Καὶ τὰ πουλιὰ μὲς στᾶνθια λιποθυμισμένα κυλι-
σθήκανε...

‘Ημιχόριο β’.

... Καὶ τὰ πουλιὰ μὲς στᾶνθια λιποθυμισμένα κυλι-
σθήκανε...

‘Ο κορυφαῖος

... Μόλις τὸ φῶς, μόλις τὸ γλαυκὸν ἡλιοφῶς χυθεῖ
καὶ ξεσχισμένα τοῦ σκοταδιοῦ τὰ ῥοῦχα σκορπιστοῦνε
σ’ ἄγνωστα βύθη, δακρυλουσμένοι καὶ βουβός, καθὼς
τὸ φάντασμα τῆς θλίψης, γυρνᾷ ὁ κιθαριστὴς τὸ
θάνατο κάποιου ὄνειρου διαβαίνοντας τίς ῥοῦγες νὰ
τραγουδήσει...

‘Ο χορὸς

... Κι’ εἶνε τὸ τραγοῦδι τοῦ μελάγχολο κι’ ἄργό, σὰ
νὰ ξεπετιέται ἀπὸ μνήμα ἢ ἀπὸ ἀκρογιάλι, πού ἐστοί-

Σοφίας Λασκαρίδου

Τὸ γεφυράκι

χειώσαν οἱ ἀγάπες κάποιας Νεράϊδας μ' ἓνα γυνὶ τῶν νεφῶν...

Ὁ κορυφαῖος

... Τὰ χεῖλη μου ἐκάησαν κι' ἔλυσαν... Ἐκάηκαν κι' ἔλυσαν ὅπως ἡ λαμπάδα ἀπάνου ἀπὸ φέρετρο, ποῦ οἱ μοιρολογίστρες κουραστήκανε νὰ τραγουδᾶνε... Ἀκόμα τὴν κλαῖνε οἱ γλαυκὲς στὰ ψηλά κυπορίσσια κι' ἐκόμα πενθοῦνε ταγέραστα τᾶστρα στὺς θόλους τοὺς γαλανοὺς γιὰ τῆς Γλυκόξανθης τὸν ἔρημο θάνατο.

FINALE.

... Εἶχεν ἡ Γλυκόξανθη πλοκάμους, καθὼς τὸ λυχνὸ χρυσάφι τῶν μύχιων τῆς γῆς καὶ ἡ πνοή της ἀνθοῦ ἀνάσασμα ἦτανε, καὶ ἡ πνοή της εὐωδιαστὸς ζέφυρος χαϊδευτῆς ῥόδων κι' ἀφρῶν ἦταν. Χρόνια καὶ χρόνια τοῦ πύργου της τὰ κρουστέλλα κοιτούνται βαθυθαμμένα ἀπ' τὰ χώματα ποῦ ἔρριξε τὸ σκεπάρι καὶ τὸ φτυάρι τοῦ χρόνου... Δυὸ μάτια, ἓνα στήθος καὶ μιὰ κιθάρα φτύνουνε γιὰ τέτοιο θρήνο ;...

Μ. ΔΟΥΡΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Αἱ γυναῖκες τὰ δίδουν ὅλα. Χρειάζεται μόνον νὰ ὑπάρχη ἡ δύναμις ἐκείνη ποῦ τὰ δίδει ὅλα— ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης.

*

Μία ἡσυχὴ ὥρα! Ἡ καρδιά κατ' αὐτὴν λέγει περισσότερα ἀφ' ὅσα θὰ ἠδύνατο νὰ ὁμολογήσῃ εἰς ἑβδομάδας, διότι κατ' αὐτὰς ζῇ κανεὶς μόνον ἐξωτερικῶς.

*

Ἡ ὥραιότερα ἀγάπη εἶνε ἐκείνη, ποῦ δὲν ξέρει κανεὶς διατὶ ἀγαπᾶται.

*

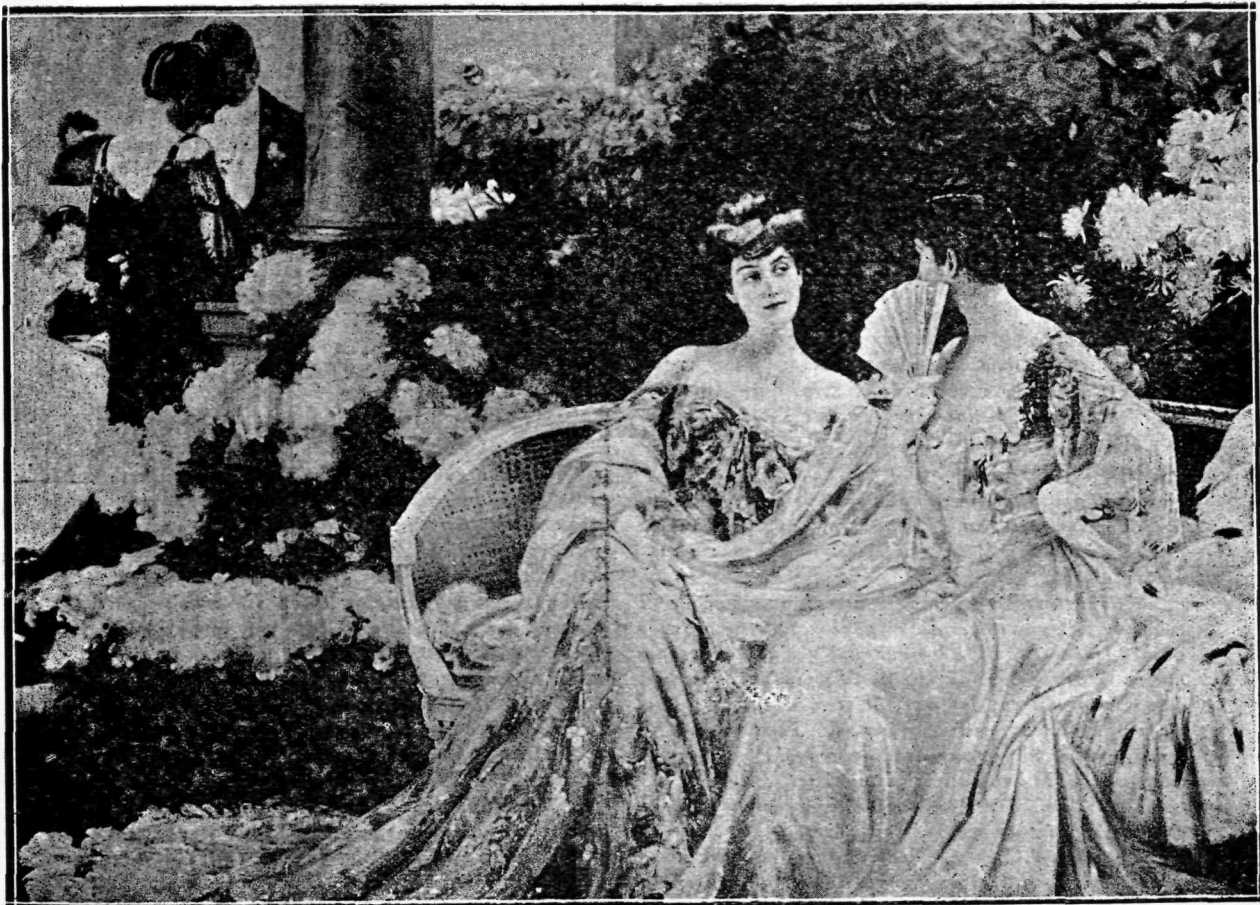
Τὸ κλειδί πρὸς τὴν ἀγάπην εἶνε ἡ ἐμπιστοσύνη— Ἡ ἀλυσίδα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐένεις τὴν ἀγάπην— ἡ ἐκτίμησις.

*

Ἡ ἐργασία εἶνε τὸ καλλίτερον φάρμακον διὰ πληγωμένας ψυχὰς— ἡ τὸ υγιέστερον ναρκωτικόν.

*

Ὁ πόθος χειροτερεύει τὸν ἄνθρωπον.

D. Etcherverry

Αἱ ἐκμυστηρεύσεις